

24. februar 2022

Til Europa-Kommissionen

Sendt pr. mail til

COMP-COLLECTIVE-BARGAINING-1@ec.europa.eu

Dansk Journalistforbunds høringssvar vedrørende udkast til retningslinjer for anvendelsen af EU's konkurrencelovgivning på kollektive aftaler for soloselvstændige (Draft Guidelines on collective bargaining of self-employed)

(Note: Summary in English on page 4)

Dansk Journalistforbund, DJ, har med stor interesse fulgt tilblivelsen af Europa-Kommissionens udkast til retningslinjer for anvendelse af EU's konkurrencelovgivning på kollektive aftaler for soloselvstændige.

Det skyldes først og fremmest, at DJ blandt sine i alt 18.000 medlemmer har flere end 3.000 freelancere og soloselvstændige, der arbejder som journalister, fotografer, tegnere, grafikere og meget andet i hele medie-, tv-, film- og kommunikationsbranchen.

Fra DJ's side vil vi understrege, at vi er tilhængere af de europæiske konkurrenceregler. Vi har imidlertid ofte oplevet, at konkurrencereglerne i deres nuværende udformning har medført, at vi ikke i tilstrækkelig grad har kunnet varetage interesserne for vores freelancere og soloselvstændige medlemmer. Som enkeltindivider havner de gang på gang i en svag og helt urimelig forhandlingsposition over for en større virksomhed.

Overordnede betragtninger

Vi finder de foreslåede retningslinjer særdeles velkomne som et første og vigtigt skridt til at sikre rimelige arbejdsforhold og ikke mindst ligeværdige forhandlingsmuligheder på den voksende del af arbejdsmarkedet, som netop består af freelancere og soloselvstændige.

Derfor finder vi, at forslaget til retningslinjerne både repræsenterer en længe ventet opdatering af konkurrencereglerne, så de kommer i overensstemmelse med de faktiske forhold på arbejdsmarkedet, og desuden fjerner barrieren for, at de faglige organisationer kan varetage interesserne for alle deres medlemmer, herunder også freelancere og soloselvstændige.

Endelig finder vi det væsentligt, at retningslinjerne sætter en fælles europæisk standard, der samtidig respekterer og underbygger den danske arbejdsmarkedsmodel, som i høj grad bygger på indgåelsen af kollektive aftaler mellem fagforeninger på den ene side og virksomheder og arbejdsgiverorganisationer på den anden.

Fra DJ's side finder vi det også hensigtsmæssigt, at Europa-Kommissionens udkast er udformet som retningslinjer, da de dermed kan behandles og besluttet relativt hurtigt. Vi vil imidlertid se frem til, at retningslinjerne senere kan og skal få en mere bindende juridisk status.

Dansk Journalistforbund
Medier & kommunikation

The Danish Union of Journalists

Gammel Strand 46
1202 København K
Danmark

+45 3342 8000
dj@journalistforbundet.dk
journalistforbundet.dk

Kommentarer til enkelte dele af udkastet

DJ vil i det følgende kommentere nogle udvalgte punkter i EU-Kommissionens udkast. Vi henviser samtidigt til høringssvaret fra European Federation of Journalists, EFJ, som vi erklærer os enige i.

Fra DJ's side vil vi understrege væsentligheden af, at der i §§ 16 og 17 bliver knyttet en strejkeret mv. til den forhandlingsret, som retningslinjerne udstikker rammerne for. Det er klart, at disse koordinerede kollektive skridt skal være nødvendige og forholdsmæssige. Men det er også klart, at uden denne mulighed, vil forhandlingsretten risikere at være uden reel betydning.

Vi vil også gerne understrege betydningen af, at retningslinjerne også omfatter freelancere og soloselvstændige, som medbringer det udstyr, instrumenter og værktøj, der er nødvendigt for, at de kan levere deres arbejdskraft, som det er beskrevet i § 19.

1. Økonomisk afhængige selvstændige uden ansatte

DJ er enig i de betragtninger, der kommer til udtryk i §§ 24-25: Freelancere og soloselvstændige, som har en betydelig økonomisk afhængighed af én arbejdsgiver, skal have retten til at kunne føre kollektive forhandlinger med arbejdsgiveren – gerne via deres fagforening.

Kommissionen mener, at grænsen for den økonomiske afhængighed er minimum 50 procent af den samlede årlige arbejdsindkomst, jf. § 25.

Fra DJ's side vil vi tilkendegive, at vi om nødvendigt kan acceptere denne procentsats. Vi vil understrege, at procentsatsen under ingen omstændigheder må blive højere. Og vi mener at kunne argumentere for, at der kan være en økonomisk afhængighed fra den soloselvstændiges side, selv om vedkommende kun har eksempelvis 30-40 procent af sin årlige arbejdsindkomst fra én arbejdsgiver.

DJ mener desuden, som foreslået af EFJ, at en indgået kollektiv aftale for freelancere og soloselvstændige med stor økonomisk afhængighed af én virksomhed, også skal kunne omfatte og benyttes af freelancere og soloselvstændige med en mindre procentuel afhængighed af den pågældende virksomhed.

2. Selvstændige uden ansatte, der arbejder på lige fod med arbejdstagere

DJ er enig i de helt centrale betragtninger, der fremgår af §§ 26-27: Mange freelancere og soloselvstændige udfører opgaver og arbejder på en måde, der er helt eller næsten sammenlignelig med ansatte i den samme virksomhed.

Derfor er det også rimeligt, at der skal kunne laves tilsvarende kollektive aftaler for disse freelancere og soloselvstændige.

For så længe der ikke er mulighed for de relevante fagforeninger til at kunne forhandle kollektivt på vegne af både ansatte, freelancerne og soloselvstændige, så er der erfaringsmæssigt en stor risiko for, at arbejdsgiver engagerer freelancere og soloselvstændige til at lave det samme arbejde, men til nogle dårligere vilkår end dem, der er gældende for de ansatte medarbejdere.

Denne udlægning af arbejde fra en virksomhed undergraver i første omgang arbejdsvilkårene for de ansatte, og den presser vilkårene for freelancerne og de soloselv-

stændige. Men derudover er det efter DJ's mening også konkurrenceforvridende i forhold til de øvrige virksomheder på markedet, som aftaler og efterlever rimelig arbejdsvilkår med deres fastansatte og løsere tilknyttede medarbejdere.

3. Digitale platforme

DJ oplever allerede den begyndende udvikling af et digitalt platform-arbejdsmarked inden for medie- og kommunikationsbranchen, først og fremmest med hensyn til tekstning, tolkning og oversættelse samt fotografisk og grafisk arbejde.

Derfor anerkender vi vigtigheden af, at EU-Kommissionens forslag til retningslinjer også specifikt henviser til regulering af arbejdet på de digitale platforme, jf. §§ 28-31.

Hertil kommer Kommissionens forslag til direktiv om forbedring af arbejdsvilkårene for platformsarbejde, som vi også vil følge med interesse.

4. Soloselvstændige, der ikke falder uden for artikel 101 i TEUF

I DJ er vi tilfredse med, at Kommissionen i forslaget afsnit 4 anerkender, at de grupper af freelancere og soloselvstændige, som ikke nødvendigvis kan undtages for konkurrencereglerne, alligevel kan have en så svag forhandlingsposition, at de bør have retten til kollektive forhandlinger med deres arbejdsgiver.

5. Modparter med en vis økonomisk styrke

I Kommissionens forslag fastlægges det, at man har en kollektiv forhandlingsret, hvis der ellers vil være "en klar ubalance i forhandlingsstyrken", jf. §§ 32 og 34. Og man definerer, at en sådan uligevægt blandt andet eksisterer, når man står over for en modpart med en årlig omsætning på 2 mio. EUR eller minimum 10 beskæftigede.

DJ er tilhænger af, at der fastsættes nogle enkle definitioner for forhandlingsretten.

Vi tilkendegiver, at vi om nødvendigt kan acceptere en grænse på 2 mio. EUR eller minimum 10 ansatte. Vi vil dog understrege, at grænsen under ingen omstændigheder må blive højere, da det dermed vil undtage for mange freelancere og soloselvstændige for den kollektive forhandlingsret, og dermed underminere formålet med retningslinjerne.

6. Ophavsretsdirektivet

Langt hovedparten af DJ's medlemmer laver stof, der er dækket af ophavsretslovgivning. Derfor er vi i DJ meget tilfredse med, at der i udkastet til retningslinjerne er lavet en direkte kobling til de væsentlige dele fra EU's ophavsretsdirektiv, sådan som det kommer til udtryk i §§ 37-39 samt i det illustrative eksempel 9.

Med de ovenstående bemærkninger vil Dansk Journalistforbund hermed anbefale, at EU-Kommissionen arbejder videre med gennemførelsen af foreslåede retningslinjer.

Hvis dette høringssvar giver anledning til yderligere spørgsmål eller kommentarer, står DJ gerne til rådighed, mail DJ@journalistforbundet.dk.

Venlig hilsen

Allan Boye Thulstrup
næstformand, Dansk Journalistforbund

Summary:

Feedback, The Danish Union of Journalists, Denmark.

The Danish Union of Journalists represents 18,000 members, a large part of whom are freelancers and solo self-employed persons.

We welcome the European Commission's proposed guidelines, and generally recommend that the European Commission continue to work to have the guidelines adopted and implemented.

We can approve the criteria proposed for the right of solo self-employed persons to collective bargaining.

In addition, we refer to the feedback from the European Federation of Journalists, EFJ, which we agree with.